

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus II. De Pignoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

apud Molinam tom. 2. D. 526. & Lefs. 1. 2. c. dub. 6. *Vniuersalis* est, in qua omnia bona presentia, & futura obligantur, & non impedit, quod res libere vendi possit: nam loco illius succedit pretium nempe hypothecatum: *Particularis* est, quando res certa obligatur, & semper afficit rem, ad quemcunque perveniat, donec debitum extingatur.

1818 Præter hæc, propter modos loquendi de pignore, not. 1. *Repignorare* apud Ulpianum L. *si us certo loco*. §. *nunc videndum*. ff. commodati, esse idem, ac pignus recipere soluto pretio; *Luere pignus* idem; quod liberare, seu repignorare; Instit. de leg. §. *sed est rem*. Unde luitio pignoris tit. 31. C. l. 8. est idem, atque pignoris liberatio; *absolvere pignus* apud Paulum lib. sent. 2. c. 5. est idem, atque luere, seu liberare.

1819 Not. 2. *distrahere pignus*, ut habetur rit. 21. C. de capiendis, & distrahendis pign. lib. 10. & explicat ibid. Garcia, & Tolet: est pignus publicè vendere, seu auctioni exponere, ut ex pretio satisfiat Creditori: Unde distractio pignoris est huiusmodi venditio. Distrahere lites, seu controversias, est componere, dirimere. Cedere pignora apud M. Tullium in proem. lib. 3. de orat. sumitur pro vendere, seu auctione distrahere.

1820 Not. 3. *pignorare* idem esse, ac rem aliquam pro debito obligare creditori, ut securior sit de solutione debiti: seu est facere contractum pignoratitium; *Pignoratitia* res dicitur, quæ pignore data est; *Pignoratitius* vir est, cui pignus capere licet. *Pignorator* est, qui pignus accipit; *Nexa res*, & *nexa pignori* (ut sumitur ex L. 2. & 7. C. de dist. pig. & L. 1. §. *si quis*. ff. ne vis fiat) dicitur, quæ pignoris nomine obligata est; *Supponere*, est pignore obligare; & suppositum, est pignore obligatum, ut habetur auth. *ut immobilia ante nuptiales donationes*. §. 1.

1821 Not. 4. *redimere* pignus, esse oblato pretio recuperare, liberare; sicut redimere hæreditatem, est venditam hæreditatem iterum recipere: & redimere majestatem, vel jus suum, esse conservare; recolligere, ut habetur c. *significare*. de pign. idem ac redimere. Durare vincula pignoris L. 2. C. de Luitio.

pign. idem significat, ac permanere, perseverare. Pignus committi idem valet, atque pignus amitti per commissum aliquod: seu pignus devenire ad eum statum, ut debitor dominium pignoris amittat v. g. mutuavit Titius pecuniam Sempronio sub pignoris conditione, ut nisi præfixo die pignus lueret, vel redimeret debitum solvendo, pignus committeretur; id est, amitteretur.

ARTICULUS II.

De Pignoribus.

1822 **Q**uestio 1. est, quænam res pignori, vel hypothecæ subijci possint? Res, quæ absolute, ac per se ipsas vendi non possunt, etiam non posse oppignorari, L. 1. ff. quæ res pignori oblig. non poss. L. *fin*. C. de reb. alien. junct. gl. V. *vel hypothecam*, in addit. Ex hoc autem, si attendamus ad ea, quæ dicta sunt, quæ res vendi, vel non vendi possunt, facile sequentur conclusiones particulares de pign. & hypoth. quo habetur, res Ecclesiæ, non nisi ex necessitate, vel utilitate in pignus dari posse Laicis, per c. 1. h. t. ibi: *Nullus Presbyter præsumat, calicem, vel patinam, vel vestimentum sacerdotale, aut librum Ecclesiasticum tabernario, vel negotiatori, aut cuilibet Laico, vel femina, in validum dare, nisi justissima necessitate urgente*.

Dices: res aliena vendi potest per n. 1823 1428. ergo etiam in pignus dari; R. N. conseq. nam per pignus res ipsa obligatur sic, ut, si debitor non solvat, ea vendi possit; per venditionem autem non res vendita, sed solum venditoris persona obligatur; ut, si ea res evincatur, emptori à venditore satisfiat; hinc, quia nullus alteri in re non sua potest constituere jus reale; hoc autem fiat pignore, non autem venditione, merito antecedit. dato N. conseq.

1824 Ex hoc nota, Rectorem Ecclesiæ pro necessitate propria non personali, sed patrimoniali, non posse res Ecclesiæ in pignus dare c. *Ex presentium*. 3. h. t. ubi agitur de sacerdote, seu Rectore Ecclesiæ, qui pro necessitate patrimoniali calicem

licem Ecclesie, & medietatem Breviarium oppignoravit; & , antequam redimeret, obiit; & ideo, quaestione mota, an successor in beneficio pignus illud, seu debitum, ab antecessore contractum, solvere teneatur? responsum est generaliter cit. c. 3. ibi: *unde quoniam indignum est, ut eidem Ecclesie res sua (praeterquam, quae sacris ministeriis deputatae sunt) taliter debeant deperire; mandamus, quatenus, si verum est, quod asseritur, filium eius, qui ex successione ipsius patrimonii jus dicitur obtinere, moneas, & compellas, ut ea recolligas, & restituas Ecclesie memoratae.*

1825 Quæstio altera est, an creditor fructus pignoris teneatur computare in sortem? pro resol. Suppon. 1. fructus pignoris computare in sortem, nihil aliud esse, quam computare in solutionem debiti; sic, ut quantum de fructibus percepit pignoratarius, seu Creditor; tantum de quantitate debiti detrahatur in solutione, qua pignus redimitur. Suppon. 2. per sortem intelligi principale debitum, v. g. accepisti mutuo centum, & obligasti quatuor pro centum per annum; si creditor ex pignore accepto tali anno percipit fructus v. g. 10. fl. licite accipit 4. fl. pro censu; sed sex reliquos non potest retinere, nisi computet in sortem, seu solutionem debiti principalis, quo casu debitor non amplius ad centum, sed tantum ad 94. tenebitur. his positis.

1826 2. Creditorem teneri in sortem computare fructus ex pignore perceptos, saltem quoad eam partem, quae non debetur pro censu annuo, vel expensis in illud factis, exceptis tribus casibus L. 1. C. de pignorat. action; hoc etiam procedit de fructibus, quos percipere poterat, & sua negligentia non percepit L. Creditor C. eod. & L. 2. C. de pactis pignor. Gloss. in c. Cum contra. 6. h. t. V. perceptum; & constat ex verbis dicti c. ibi: *nos igitur attendentes, quod in talibus perceptio fructuum in solutione sortis accedat, cum secundum canonicas sanctiones fructus restituuntur, & in sortem debeant computari; considerantes etiam, quod possessiones ipsa jam extenuassent penitus eorum onus, & debitum annullassent, ipsas tibi restituendas esse decernimus, & te per nun-*

tium nostrum in possessionem induci fecimus corporalem.

1827 Quæstio 3. est, an Creditor rem, pignori acceptam, oppignorare alteri, vel aliter etiam uti possit? ad 1. Resp. cum Gloss. in c. cum contra. 6. h. t. quod sic; ibi: *Cum contra G. civem Anagninum super quibusdam possessionibus, quas quondam Pater eius L. de Saul pro certa quantitate pecunie obligaverat, & ipsius Creditoris heredes predicto G. pignoraverant.* Sed notandum, ut hoc procedat, sequentes conditiones observandas esse; primo, ut creditor non possit eam secundo in plus obligare, quam ei obligata fuerit a debitore primo. L. 1. & 2. C. si pignus pignori datum sit. 2. ut hoc non procedat ultra tres vices; adeoque, ut si dominus pignoris hoc dedit suo Creditori, iste secundo, & hic tertio; tertius non possit illam ulterius pignorare arg. c. 2. de rescript. in 6. 3. ut si solutione debiti jus primi Creditoris extinguatur jus pignoris etiam extinguatur in reliquis, esto hi suum debitum nondum solum habeant. L. 2. C. si pignus pignori detur; quo casu pignoranti, contra Creditoris pignoratarios datur utilis actio pignoratitia (*restitutio des Anspruch wegen eines Pfandes*) c. Cum contra h. t. licet actio pignoratitia coeteroquin sit tantum personalis. Gloss. recepta in Rubric. tit. ff. de act. pignorat. Ad 2. 2. quod, si Creditor invito debitore, pignore utatur, furtum committat, & ad restitutionem teneatur secundum estimationem usus, non pignoris. §. 6. Instit. de obligat. quæ ex delicto.

1828 Quæstio est 4. an Creditor possit pignus vendere, si ipsi tempore constituto debitum non sit solum? 2. (ut etiam de hoc dicitur aliquid n. 1867.) posse etiam invito debitore, licet de hoc expressè conventum non sit. L. 4. de pignor. act. & §. Contra autem. Instit. quibus alien. licet. Sed not. quod tunc pretium pignoris (sicut fructus) debeat computare in sortem; & si excedat sortem, censum annuum, & sumptus tam necessarios, quam utiles in pignus factos, excessum pretii, debitori restituendum; sic Card. Lug. de Just. tom. 2. D. 32. n. 40. Si autem redemptori pignoris, faciendæ per solutionem debiti, terminus

minus præfixus est, debitor tunc non solvens censetur esse in mora, etiam Creditore non petente, quia dies pro Creditore interpellat, L. *magnam* C. de contrahend. & Commir. stipul. Si autem dies non fuit præscriptus, mora incipit, quando elapso rationabili tempore interpellatur à Creditore, L. *si ex legati causa*. ff. de verbor. oblig.

1829 Creditor in venditione pignoris procedere debet bona fide, & vendere, quo majori pretio potest, adeoque subhastatione, L. *ult.* C. de jure dom. & si ipse debitor velit vendere, debet illi accepta cautione permittere; sic Lugo cit. n. 36. Creditor in casibus jure sibi permissis vendens pignus, ejus dominium transfert in Emptorem; quia, licet ipse non sit Dominus pignoris, est tamen in hoc casu debitoris Procurator à lege, vel Judice constitutus; sic Lugo n. 40.

1830 Quæstio est 5. an venditio rei in dubio judicanda sit contractus emptionis, vel pignoris, quando pacta venditioni adjecta, venditioni repugnant? ut, si adjiatur pactum 1. quod res redimi debeat à venditore majori pretio, quam vendita sit, si Emptori placeat. 2. ut fructus inter tempus venditionis & redemptionis percepti computentur in sortem? Resp. debere judicari potius esse contractum pignoris pro mutuo; nam secundum pactum repugnat venditioni; & ex primo sequitur usura prohibita ex mutuo; c. 4. h. t. ubi dicitur, quod si usurarius emit rem eo pacto, quod post tempus eam restituat venditori, recipiendo aliquid ultra sortem, fructibus tamen in ea computatis judicetur contractus fœneratitius.

1831 Quæstio est 6. an in pignoribus *promutuo* licitum sit pactum antichresios? pro resol. not. contractui pignoris, dari promutuo, quandoque adjiaci solere pactum, ut Creditor fructus pignoris tam diu percipiat, & suos faciat, quin eos in sortem computare teneatur, donec solutione sortis eliberetur pignus, esto interim illi fructus debitum exsolvant, vel etiam excedant, & hoc pactum vocatur *antichresis*. Quoposito Resp. tale pactum esse illicitum, & usurarium; ita Camisius in L. 5. decret. tit. 19. c. 5. n. 14. Hamold. rom. 4. de Just. tr. 10.

n. 928. cum comm. Theolog. Nam pactum usurarium est ipso jure nullum, & tam divinis, quam humanis legibus prohibitum est, ut constat ex toto tit. de usuris; hoc autem pactum est usurarium, si pignori adjectum sit; nam usura est, quidquid *in*, & *vi* mutui, *ultra sortem*, accipitur; sed in dato casu fructus pignoris accipientur ultra sortem *vi mutui*; cum expresse c. 1. & 2. de usuris dicantur computandi in sortem, ut caveatur usura; ergo si secus, eorum perceptio erit usuraria; & quoniam sit *vi* pacti supponentis mutuum, seu ex virtute mutui eo pacto informati, eo ipso erit *vi mutui*.

Dices 1. licitam esse antichresim, propter incertum fructuum eventum, etiam si fructus legitimum usurarum modum interdum excedant, ut dicitur L. *ex oleo*, L. *si pactione*, L. *si ea lege*. C. de usuris. Verum jure civili (ut constat ex toto tit. ff. & C. de usuris) etiam usura permissa, non tamen propterea in conscientia licita sunt; cum certus sit usuras *vi* solius mutui peccatum esse; hinc nihil probatur, cum jus civile non possit in conscientia licitum reddere, quod jure divino, & canonico prohibitum est, tanquam peccatum.

Dices 2. quod sit præcisè causa proximi juvandi, non est illicitum; ergo si antichresis eo solum titulo contrahatur, non erit illicita: hoc autem sæpe contingit, quando proximus graviter eget pecunia; ergo sæpe licita est; sic Andr. Gail. l. 2. observ. 3. n. 5. Verum N. anteced. universaliter; quia, quod ex se malum est, nec proximi causa licet; alias liceret mentiri, quando proximus à periculo gravi liberari potest mendacio; & quæ, quæso, est charitas proximi, præcisè titulo mutui, auferre proximo fructus pignoris? cum pecunia, per te mutuo illi data, cœteroque otiosa fuisset, vel si alias otiosa non fuisset, alio titulo licitum sit interesse justum.

Dices 3. fructus illos posse computari in vicem molestiæ, quam Creditor subit in colendo fundo, & credito non simul, sed per vices recuperando, quæ particularis solutio multa habet incommoda; ergo hoc titulo potest fructus ultra sortem recipere. Resp. non posse; quia

quia contractus initio quidem voluntatis sunt, postea vero necessitatis, ut dicitur L. Sicur. C. de act. & obligat. hinc Creditor sibi debet imputare, quod, cum jure non cogere ad mutandum, hanc sibi necessitatem iniecit ex fructibus rei pignorate sortem suam colligendi; quamvis, & hac molestia se liberare possit non recipiendo in se pignus, sed hypotheca nomine relinquendo debitori, ut notat Canisius cit. n. 24.

1835 Dices 4. in dato casu fructus non reciperentur vi mutui; ergo non sunt usura; ant. patet; quia in dato casu fors non possit revocari, quod est contra naturam mutui. Resp. tunc fructus non percipi vi mutui *nudi*, sed *vestiti pacto* propter mutationem præcedentem; hinc cum Creditor lucretur fructus pignoris, vi pacti, qua supponentis mutuum, merito incidit in usuram divino, & humano jure damnatam c. 1. & 2. ac 10. de usuris; idem est, si dicas, donari donatione supponente mutationem præcedentem; mutuo autem non obstat contrahi ad certum tempus, & in certum diem, adeoque nec illa irrevocabilitas.

1836 Ne autem in usurarium antichresis pactum temerè incidamus; prudenter monet Dominic. Soto de Just. & jure l. 6. q. 1. a. 2. apud Canis. cit. n. 29. ut creditor rem, quam alioquin debitor pignori destinaverat, certo pretio emat cum pacto reuisionis; nam tali casu fructus, aliæque obventiones lucro cedunt emptori licitè; cum jam eas percipiat *ex re sua*, L. qui scit. ff. de usuris; & hoc pactum revendendi esse licitum etiam in conscientia multis autoritatibus probat Tiraquellus, Navarrus, & alii apud Canis. loc. cit.

1837 Sed dices 1. antichresis, & emptio illa in eundem finem tendunt (videlicet ad fructus rei lucrandos) ergo si non licet antichresis, nec licebit illa emptio. Resp. esse diversitatem in modo; nam emptio est modus licitus lucrandi fructus; antichresis illicitus, & usurarius, quia ille tendit ad lucrandos fructus *ex re sua*, iste, *ex aliena*.

1838 Dices 2. etiam ille, qui per viam donationis, vel ususfructus lucratur fructus, Tom. III.

tus, tendit ad eos lucrandos ex re aliena, & tamen non est illicitus modus lucrandi. Resp. viam donationis & liberalitatis esse modum de se licitum; non autem viam vi solius mutui, cum in mutuo ea tantum res in obligationem veniat, quæ data fuit, non alia; quod autem eadem res rectè detur uno modo, & non altero, pat. nam hereditas justè dari potest testamento; non autem, pactis. L. hereditatis. C. de pactis. & L. licet C. eod.

Dices 3. antichresis etiam jure canonico (saltem aliquibus casibus) permittitur; ergo de se non est mala; ant. pat. nam Clericus potest beneficii sui fructus à Laico injustè possessi, & sibi pro mutuo obligati, licitè percipere, ut dicitur c. 1. de usuris. 2. Cum Domino feudi res feudalis in pignus datur, non tenetur fructus in sortem computare, c. conquestus eod. 3. gener fructus possessionum pro dote sibi obligatarum licitè non computat in sortem c. salubriter. eod. Resp. non permitti antichresim ex pignore; nam in 1. casu solum ab injusto possessore avocatur Clericus possessionem *rei sua*; non autem percipit vi mutui fructus ex alieno. In 2. casu non est usura, cum fructus percipiat Dominus feudi ex re sua jam consolidata; feudum enim, cum à Vasallo in pignus datur domino, consolidatur, & Vasallus ab onere obsequiorum liberatur. In 3. casu percipiuntur fructus in defectum dotis, non sufficientis ad onera matrimonii supportanda, ut patet ex ipso textu; hinc simpliciter N. ant. de antichresis, quam rejicimus. V. Waldingum de contract. D. 6. d. 9. §. 1. & 2.

Quæstio est 7. an in pignore pro mutuo licitum sit pactum legis commissariae? per hoc intelligitur pactum contractui super mutuo adjectum, quo debitorem inter & Creditorem convenitur, ut, si ab illo non solvatur debitum intra certum tempus, pignus committatur, hoc est Creditori cedat, ad eumque pertineat, sic, ut à debitore amissum sit; pactum hoc jure canonico, & civili reprobatur, ac illicitum, nisi fiat cum limitatione ad justum pretium, & solum secundum æstimationem debiti. prob. ex c. significante de pignorib.

ibi: *Cum igitur pactum legis commissoria sit in pignoribus improbatum*; ut etiam dicitur L. 3. C. de pactis pignorum; & ratio est; quia, cum pignus communiter plus valeat, quam debitum ex mutuo; eo ipso vi mutui, aut saltem vi pacti essentialiter supponentis mutuum, perciperetur aliquid ultra sortem, quod est usura; hoc autem non contingit, facta illa limitatione; ergo. v. Molin. D. 324. Wading. cit. D. 10.

1841 Ex dictis colligitur, nec pignoratorem, nec pignoratium, strictè loquendo, habere plenum dominium pignoris; neuter enim habet omnem usum; *non primus*; cum non possit rem habere penes se; *non secundus*, cum non habeat proprietatem: quia tamen id, quo caret dominus pignoris, ethice, & moraliter propè nihil est, ideo Molin. tr. 2. d. 3. n. 26. censet, nullum jus in re, residens in alio à proprietario, obtinere, quo minus hic dicatur pleno jure dominus, præter usumfructum, maxime perpetuum, ut est in emphyteusi, feudo, superficie, perpetuis; Quare rem esse subiectam hypothecæ, pignori, servituti, censui, juxta hunc sensum, non facit, ut proprietarius, non sit rei plenus Dominus; sed moraliter, & ethice, sic ille.

1842 Not. autem prohibitionem pacti legis commissariae extendi 1. ut ei locus non sit, licet debitor renuntiaverit beneficio legis prohibentis tale pactum; quia hoc beneficium inductum est causa publicæ utilitatis; 2. prohiberi non solum hoc pactum adjectum pignoribus pro mutuo, sed etiam pro aliis debitis; quia tale pactum indefinitè prohibetur L. *fin.* C. de pact. pignor. 3. etiam si tale pactum approbet consuetudo; cum adversetur juri naturali, & positivo divino, contra quam nihil potest consuetudo.

1843 Censent tamen aliqui licitum 1. si fiat contra fidejussorem; sic Azor tr. de pignoribus. p. 3. l. 7. c. 10. sed contrarium tenet Zoësius h. t. n. 20. quia hæc circumstantia non purgat vitium; 2. si sic fiat, ut, si debitor intra tempus præscriptum non solverit, pignus sit Creditori emptum, vel in solutum datum pro justo pretio, sive quanti tunc arbitrio boni viri, vel Judicis æstimabitur; L. *fundus.* §. *fin.* ff. h. t. quia sic debitor nihil per-

dit, & Creditor nihil accipit ultra sortem; & hoc modo pactum de committendo pignore pro dote non soluta intellectum, etiam licitum evadit favore doris; sic Azor cit.

1844 Not. autem, soluto integro debito, pro quo res pignorata fuit, pignoranti competere actionem pignoratitiam, *directam*, & personalem contra Creditorem, vel hæredes ejus, ut pignus integrum cum fructibus restituatur, nisi in debito fuerit compensatum. L. 11. C. de pignor. act. Creditori vero competere actionem pignoratitiam personalem *contrariam* ad id consequendum, quod sibi pignoris nomine probabiliter abest, vel damnificatus est ex pignore, L. 8. ff. de pignor. act. & hæc vocatur actio, *quasi Serviana*, quæ cuivis Creditori, tam ratione pignoris in specie sumpti, quam ratione hypothecæ, in specie pariter acceptæ competit, diciturque *vindicatio*; qua Creditor persequitur res pignori, sibi expresse, vel tacite obligatas. L. 3. ff. de pignorib. Quando autem Creditor, vel Locator prædij rustici vindicat res coloni in fundum conductum illatas, vel investas, & expressâ conventionem pro mercede locationis, & deterioratione fundi pignori suppositas, ab earum quavis possessione repetit, & actio realis *prætoriana*, (à servio Prætoris inducta & ideo *Serviana* dicta.) Actionem autem Prætoriam Adamus Volckmannus p. 4. de reb. Remp. concernentibus tit. 14. c. 68. Lit. E. exponit germanice *ein rechtliche Forderung der Obrigkeit*.

1845 Questio est 8. an, quando res venditur cum pacto reuentionis, seu revenditionis ad arbitrium Emptoris, talis venditio sit vera, & licita venditio? an vero contractus pignoris usurarius, si quid recipiatur ultra sortem? 1. casum istum haberi in c. *Illo vos* 4. h. t. ubi, cum Titius, & Cajus pro 23. libris argenti, mutuo acceptis à Gertrude muliere, quasdam vineas pro securitate dedissent, eas vero postea repetentibus ex parte Gertrudis, & Hæredum ejus propositum esset, *prædictas terras non esse pignori obligatas, sed pure venditas*, Titio, & Cajo firmiter asserentibus, fuisse solum pignori obligatas, non pure venditas, idque patere.

patere ex eo, quod dationi talis conditio adjecta fuerit, ut, si à tempore contractus intra duos annos emptio facta emptori displiceret, venditor, vel Pater ejus, intra annum post displicentiam emptionis, 26. libras (computatis perceptis fructibus in eis, id est in sorte,) solvere deberet; Judices delegati causam ad Innocentiam III. detulissent; inquirentes; an pura; & absoluta sit venditio? an præfatus contractus pignus debeat judicari?

1846 Pontifex questionem in hunc modum resolvit: quod qualiscunque fuerit intentio contrahentium, & ex forma contractus venditio non appareat conditionalis, sed pura; quamvis per conditionem possit resolvi; ex duobus tamen, quæ in pacto fuerunt expressa (videlicet, quod fructus percepti deberent in solvenda pecunia numerari; & quod ultra summam receptam; 60. solidi deberent persolvi) contra ipsum emptorem præsumitur vehementer, præsertim cum usuras consueverit exercere.

1847 Ex hac decisione deducitur, quod contractus emptionis cum pacto, quod emptor post certum tempus possit illam venditori restituere recipiendo quid plus, quam pro ea emenda persolverit, præsumatur contractus feneratorius, præsertim, si Emptor solutus sit, usuras exercere, sic Vivianus in Ration. Juris Pontif. l. 3. pag. 188. Alagona in Compend. juris Canon. pag. 439. & alii; consequenter in re esse contractum pignoris, palliatum venditione simulata præsumptione fundata 1. in eo, quod intra certum tempus tertæ fuerint redimenda, cum emptio, & venditio soleat contrahi in perpetuum sine temporis definitione; 2. quod fructus computati fuerint in sortem; est enim insolitum, ut quis rem, emptam à se, redimi patiatur minori pretio propter fructus perceptos. D. quia ratione solutionis dilatae aliquid ultra sortem debebat reddi, quod veluti usurarium merito damnatur à Pontifice. Ceterum si res, pro qua mutuanti mutuarius deberet constituere securitatem mutui, non pignoretur, sed mutuanti vendatur cum pacto, ut mutuarius deposita summa mutui, quam à mutuante accepit, possit eandem rem reluere,

Tom. III.

seu redimere, & contractus, & pactum licitum est, quia tali casu mutans; fructus rei sibi venditæ percipit re sua; & in venditione vi pacti nihil recipit ultra sortem, ut notavimus n. 1837. modo pretium emptionis sit intra latitudinem justii pretii, secundum æstimationem rei relucibiliter venditæ.

ARTICULUS III.

De Hypothecis.

Questio 1. est, quid sit hypotheca? 1848
2. quotuplex? 3. in quo differat à pignore? 4. quæ res hypothecari possint? 5. ad quæ bona extendat sese hypotheca generalis? 6. quæ bona cadant sub hypothecam specialem? 7. an jus Patronatus annexum fundo; hypothecæ subjecto, censetur cum illo datum in hypothecam? 8. quibus dispositione juris comperat hypotheca tacita? 9. quæ specialiter notanda circa tacitam uxoris hypothecam in bonis mariti? 10. an Ecclesia habeat tacitam hypothecam in bonis Prælati?

Ad 1. Resp. constare ex n. 1814.

Ad 2. Resp. id haberi n. 1817.

Ad 3. dictum esse n. 1814.

Ad 4. esse responsum in generali regula n. 1822. eadem enim etiam ratio est pro hypothecis; qualiter autem res Ecclesiæ in hypothecam dari possint? constat ex 1824.

Ad 5. Resp. quod extendat se etiam ad bona subsequente tempore acquirenda, quam diu debitum non extinguitur, esto horum expressa mentio facta non sit. L. fin. C. quæ res pign. obligari poss. item, ad mercès mercatorum; Haunold. mox citandus; ad actiones, & nomina; hæc enim nomine nostrorum bonorum veniunt per L. 10. §. i. ff. ad Senat. Conf. Trebell. imo quidquid auget patrimonium nostrum; adeoque ad servitutes, fructus natos ex hypotheca &c. non tamen prædium emptum ex illis fructibus. L. 29. ff. de pignoribus; sed excipe 1. bona, quæ hæres defuncti debitoris acquisivit per se, non ab illo. 2. quæ quis non hypothecasset verosimiliter, facta expressa eorum mentione. 3. quæ quis non

lil 2

pd-